

**SYLABUS**  
**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2026**  
 Rok akademicki 2024/2025

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

Nazwa przedmiotu	<b>Migracje XXI wieku jako zjawisko społeczno-kulturowe i literackie. Wykład do wyboru</b>
Kod przedmiotu*	<b>IVC3</b>
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów	studia drugiego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	1 rok, semestr I
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy do wyboru
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. prof. UR Jolanta Kowal (członkini Zespołu Programowego kierunku studiów DiKS)
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	<b>prof. dr hab. Jolanta Pasterska (autorka programu)</b> , prof. dr hab. Stanisław Uliasz, dr hab. prof. UR Wojciech Birek, dr hab. prof. UR Arkadiusz Luboń

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (ja- kie?)	Liczba pkt. ECTS
1	15								<b>1</b>

**1.2. Sposób realizacji zajęć****x zajęcia w formie tradycyjnej**

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (zajęcia prowadzone są w formie zdalnej, jeśli wynika to z aktualnie obowiązujących przepisów).

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)**

Zaliczenie z oceną

**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Student posiada podstawową wiedzę na temat zmian historyczno-społecznych i kulturowych zachodzących w XXI wieku w Polsce i Europie. Orientuje się w zmianach położenia społecznego i kulturowego ostatnich dziesięcioleci.

### 3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

#### 3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie terminologii związanej z zagadnieniami migracji.
C2	Ustalenie źródeł zjawiska, jego rodzajów.
C3	Wypracowanie umiejętności analizy płaszczyzn oddziaływania zjawiska migracji na kulturę i literaturę polską/europejską.

#### 3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup>
EK_01	Student/ka posiada uporządkowaną wiedzę na temat migracji XXI wieku jako zjawiska społeczno-kulturowego i literackiego oraz na temat powiązań studiowanych dyscyplin w obrębie kierunku studiów z dyscyplinami humanistycznymi (literaturoznawstwo, kulturoznawstwo).	K_Wo3, K_Wo6-09
EK_02	Student/ka potrafi poprawnie (pod względem merytorycznym i językowym) wypowiadać się na temat problemów związanych z migracjami XXI wieku oraz umie odpowiednio uargumentować własne poglądy na temat tychże zjawisk.	K_Uo9
EK_03	Student/ka potrafi krytycznie ocenić zarówno poziom posiadanej przez siebie wiedzy, jak i odbieranych treści i ma także świadomość, że kompetencje te mogą być pomocne w rozwiązywaniu różnorodnych problemów w swojej pracy zawodowej.	K_Ko3

#### 3.3 Treści programowe

##### A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Migracje, ich przyczyny, modele, pojęcia. Ustalenia terminologiczne.
2. Nowe tendencje w migracji (nasilenie, zróżnicowanie, globalizacja, feminizacja).
3. Migracja jako przyczyna zmiany położenia społecznego i kulturowego. Doświadczenie granic. Kategoria migracji przymusowych.
4. Migracje Polaków w XXI wieku – przyczyny, skala i skutki zjawiska.
5. Narracje migracyjne, przesiedleńcze/osiedleńcze w polskiej literaturze najnowszej. Analiza wybranych tekstów literackich.
6. Kultura – migracje, transfery, zapożyczenia. Przestrzeń kulturowe migrantów.
7. "Geografia późnej nowoczesności" – migracyjne perspektywy.

##### B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

<b>Treści merytoryczne</b>
nie dotyczy

### 3.4 Metody dydaktyczne

- Elementy wykładu z prezentacją multimedialną
- Analiza tekstów z dyskusją

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw., ...)
EK_01	sposób prowadzenia dyskusji; ocena aktywności w trakcie zajęć	w.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, sposób prowadzenia dyskusji;	w.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, sposób prowadzenia dyskusji;	w.

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Aktywność – udział w dyskusji, obecność na wykładzie.
---

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, zaliczenia, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
<b>SUMA GODZIN</b>	<b>30</b>
<b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>	<b>1</b>

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

Wymiar godzinowy	nie dotyczy
Zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

- Castles S., Miller M. J. *Migracje we współczesnym świecie*, tłum. A. Gąsior-Niemiec, Warszawa 2011.
- Czapliński P., *Poruszona mapa. Wyobrażenia geograficzno-kulturowa polskiej literatury przełomu XX i XXI wieku*, Kraków 2016 (tu: Wstęp i rozdział *Geografia późnej nowoczesności*).
- Eco U., *Pięć pism moralnych*, przeł. I. Kania, Kraków 1999.
- Jarniewicz J., *Przekład a doświadczenie emigracji. Studium przypadku, „Tekstualia”* 2014, nr 1 (36), s. 115-126.
- Kawczyńska-Butrym Z., *Migracje – zmiany położenia społecznego*, [w:] *Migracje XXI wieku*, pod red. M. Zięby, Lublin 2008, s. 27-37.
- Kiślak E., *Być Polakiem, żyć w Unii. Polska diaspora ostatniej dekady w poszukiwaniu tożsamości*, [w:] *Gry o tożsamość w czasach wielkiej zmiany*, pod red. A. Wenera, T. Żukowskiego, Warszawa 2013.
- Narracje migracyjne w literaturze polskiej XX i XXI wieku*, pod red. H. Gosk, Kraków 2012 (tu: rozdział I, III, V, VI).
- Nęcka A., *„Ostatni gasi światło”. Polska proza po 2000 roku wobec problemu migracji unijnej, „Tematy i Konteksty” (Proza nowa i najnowsza)* 2015, nr 5, s.232-239.
- Noica C., *Sześć chorób ducha współczesnego*, przeł. I. Kania, Kraków 1997.
- Okóldki M., Lesińska M., *Współczesne polskie migracje*, Warszawa 2015.
- Pasterska J., *Emigrantki, nomadki, wagaundki. Kobięce narracje emigracyjne*, Rzeszów 2015.
- Sakson A., *Migracje – fonemem XX i XXI wieku, „Przegląd Zachodni”* 2008, nr 2, s. 11-19.

### Literatura uzupełniająca:

- Brzezińska G., *Irlandzki koktajl*, Opole 2010.
- Czerwiński P., *Zespół ojca*, Warszawa 2017.
- Film: np. *Londyńczycy [The Londoners]*. Reż.. Maciej Migas, Kordian Piwowarski, Wojciech Smarzowski. Polska, Telemark, 2008; *Oda do radości*, reż. Anna Kazejak-Dawid, Jan Komasa, Maciej Migas. Polska, 2006.
- Karczmarczyk P., *Raport. Współczesne migracje zagraniczne Polaków – skala, struktura i potencjalne skutki dla rynku pracy*, Warszawa 2007.
- Kopaczewski G., *Global Nation. Obrazki z czasów popkultury*, Wołowiec 2004.
- Kępski P., *Single*, Warszawa 2009.
- Matyja R., Siewierska-Chmaj A., Pędziwiatr K., *Polska polityka migracyjna. W poszukiwaniu nowego modelu*, Warszawa-Rzeszów 2015.
- Posłuszna J., *Jutro będzie koniec świata*, Poznań 2017.
- Pasterska J., *Wygnanie i mit. Szkice o pisarzach emigracyjnych*, Rzeszów 2019.
- Ozaist J., *Wyspa obiecana*, Kraków- Łobez 2015.
- Poetyka migracji. Doświadczenie granic w literaturze polskiej przełomu XX i XXI wieku*, pod red. P. Czaplińskiego, R. Makarskiej, M. Tomczok, Katowice 2013.
- <http://www.migracjeuw.edu.pl>
- Projekt *Polska literatura (e)migracyjna w Irlandii i Wielkiej Brytanii po roku 2004* [archiwum-emigracja.uni.lodz.pl](http://archiwum-emigracja.uni.lodz.pl)
- Sturis D., *Gdziekolwiek mnie rzucisz. Wyspa Man i Polacy. Historia splątania*, Warszawa 2015.
- Suskiewicz Ł., *Egri Bikaver*, Szczecin-Bezrzecze 2009.

Teatr: np. Nicola Werenowska, *Tu i teraz (Here and Now)*, reż. Sam Potter. UK: Hampstead Theatre, 2013; Gavin Stride, *The Polish Play*. Craigellachie, Craigellachie Village Hall, 2008. Termiński B., *Przesiedlenia inwestycyjne. Nowa kategoria migracji przymusowych*, Warszawa 2012.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej